

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Маріупольський державний університет
Освітня програма	50993 Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	034 Культурологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Маріупольський державний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	50993
Назва ОП	Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	034 Культурологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Столярчук Наталія Миколаївна, Німець Ольга Павлівна, Власевич Тетяна Вікторівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	07.11.2022 р. – 09.11.2022 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://mdu.in.ua/Ucheb/lits/samootsinka/mag/vidomosti_pro_samoocinjuvannja_opp_kulturologija.pdf
Програма візиту експертної групи	https://mdu.in.ua/Ucheb/lits/vizyty/mag/programa_vizitu_op_kulturologija-kulturne-rozmajit.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

У цілому, експертна група дійшла висновку, що освітньо-професійна програма другого (магістерського) рівня вищої освіти “Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади”, що відкрита у 2021 році та реалізується на кафедрі культурології історичного факультету Маріупольського державного університету, заслуговує на акредитацію. Аналіз звіту самооцінювання, додатково наданих документів та проведення фокус груп дало можливість переконатися, що реалізація освітньої програми передбачає якісну підготовку фахівців за спеціальністю 034 Культурологія. Дуже важливим є те, що ОПП забезпечує необхідні потреби громад, спільнот, громадських організацій, державних установ, органів місцевого самоврядування у висококваліфікованих культурологах, фахівцях з розвитку сфери культури в Маріупольській територіальній громаді та українському Надазов'ї. Цілі та реалізація ОПП узгоджується із місією та стратегією університету. Структура освітньої програми враховує вимоги, які висуваються законодавством до такого типу освітніх програм другого рівня вищої освіти. В структурі ОПП передбачено як теоретичну підготовку за спеціальністю 034 Культурологія, так і практичну підготовку. ЕГ мала змогу переконатися, що реалізація ОПП забезпечується кваліфікованими викладачами. ЕГ встановлено, що ЗВО забезпечує відповідними матеріально-технічними ресурсами, освітньою, консультативною, інформаційною підтримкою здобувачів та викладачів. Відзначена позитивна робота сайту та платформ для онлайн навчання. На підставі зазначеного вище, можна констатувати, що ОПП та освітня і наукова діяльність за цією програмою відповідають усім критеріям Додатку до Положення про акредитацію освітніх програм (рівень В).

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. Цілі ОПП “Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади” сформульовані чітко та взаємопов'язані з місією та стратегією ЗВО. Спрямування ОПП другого (магістерського) рівня на підготовку фахівців з культурології, здатних опанувати різні сфери суспільної діяльності, їх територіальну специфіку з метою з'ясування функцій і значення історично сформованого регіону в системі культурних надбань, відрізняє її від програм інших ЗВО; 2. ОПП має чітку структуру, поєднує теоретичну складову (орієнтовану на формування методологічних навичок та дослідницьких компетентностей) та практичну складову (розуміння сучасних тенденцій в культурі та управління проектами в галузі культури); 3. “Правила прийому до МДУ у 2022 році” є чіткими і зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, оприлюднені на офіційному сайті ЗВО та враховують особливості ОПП у частині фахового вступного випробування, визначають чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, є доступними для всіх учасників освітнього процесу; 4. ОПП є єдиною в Україні та створена на основі передового європейського та вітчизняного досвіду; 5. У МДУ наявні чіткі процедури організації, проведення та оскарження контрольних заходів і оцінювання досягнень здобувачів вищої освіти; 6. ОПП забезпечує долучення до викладання її дисциплін високопрофесійних досвідчених викладачів. Також ЗВО має позитивні практики щодо впровадження програми професійного розвитку викладачів, залучення представників провідних роботодавців міста та регіону до участі в організації та реалізації освітнього процесу; 7. ЕГ відзначила позитивні практики у функціонуванні сайту та зручності у користуванні для всіх учасників освітнього процесу, наявність налагодженої комунікації у ЗВО, що дозволяє оперативно отримувати інформацію; 8. Позитивною практикою варто відзначити комунікацію та активну співпрацю здобувачів, викладачів та роботодавців, яка позитивно впливає на реалізацію ОПП «Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади» і надає можливість швидко реагувати на нові виклики; 9. наявність чітко визначених правил та процедур, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу та закріплені в межах окремих документів ЗВО.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Рекомендовано: 1. додати до змісту рубрик з анкетами інформацію про вплив результатів опитування різних груп стейкхолдерів на подальшу реалізацію освітніх програм; 2. включити до складу групи розробників, наприклад, здобувачів вищої освіти з метою долучення до безпосередньої участі у розвитку ОПП представників різних груп стейкхолдерів; 3. впроваджувати елементи дуальної форми навчання за ОПП; 4. урізноманітнити профорієнтаційну і рекламну роботу як на загальноуніверситетському рівні, так і на рівні факультету та кафедри задля збільшення попиту на освітні послуги за ОПП і забезпечення контингенту здобувачів, які навчатимуться за кошти фізичних та юридичних осіб; 5. збільшити участь викладачів та студентів у програмах зовнішньої та внутрішньої академічної мобільності, а також частіше запрошувати гостей лекторів з провідних європейських та українських ЗВО; 6. оприлюднювати на офіційному веб-ресурсі інформацію про організацію і проведення підсумкової атестації здобувачів ОПП; 7. розширити штат кафедри викладачами, фахівцями у сфері культури та мистецтва; 8. залучати до процедур внутрішнього забезпечення якості освіти роботодавців-практиків, не залучених до академічних спільнот для комплексного та повноцінного аналізу ОПП відповідно до вимог та тенденцій сучасного ринку праці; активніше залучати студентське самоврядування та інших учасників освітнього процесу до перегляду та моніторингу ОПП; 9. додати до опису ОПП перелік обов'язкових компонентів на офіційному веб-сайті кафедри культурології в МДУ задля кращого розуміння особливостей ОПП як для абітурієнтів, здобувачів, так і для стейкхолдерів.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Метою ОПП “Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади” є “підготовка висококваліфікованих конкурентоспроможних фахівців-культурологів, які на основі інноваційних підходів до вирішення складних задач і проблем здатні опанувати різноманітні сфери суспільної діяльності, їх територіальної специфіки й особливостей з метою з’ясування функцій і значення історично сформованого регіону в системі культурних надбань українського народу, європейської спільноти та людства у цілому”, яка органічно корелює із Стратегією МДУ, де Університет визначається як “... інноватор, центр трансформації громади, амбасадор Маріуполя в Україні та світі” (МДУ. Стратегічний план розвитку на 2021-2025 роки https://mdu.in.ua/Dokumenty/strategija/strategija_universitetu_2021-2025-onovlena_redakci.pdf Чітко визначені цілі ОПП гармонійно вписуються в Місію ЗВО – “продукування та реалізація проривних моделей розвитку людського капіталу, зміцнення науково-освітнього та інноваційного потенціалу України”. Стратегія відображає шляхи реалізації місії та цілей у доволі складних умовах, в яких функціонує МДУ, починаючи з 2014 року.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

До процесу формування цілей і програмних результатів навчання за ОПП залучено широке коло стейкхолдерів – здобувачів, роботодавців, представників академічної спільноти. Інтереси та пропозиції здобувачів моніторяться протягом опитувань та усних обговорень під час традиційних онлайн зустрічей здобувачів та викладачів ОПП щоп’ятниці, про що повідомили експертам здобувачі та НПП кафедри на зустрічах у фокус-групах. Цілі ОПП та шляхи їх реалізації також обговорюються під час спільних зустрічей здобувачів зі стейкхолдерами (відображено на сторінках кафедри у соцмережах Фб та Інстаграм). Фактом, що підтверджує залучення зацікавлених сторін до визначення цілей ОПП та формулювання програмних результатів навчання, є надані рецензії стейкхолдерів на дану ОПП від директора департаменту культурно-громадського розвитку Маріупольської міськради В. Д. Тріми, директора КУ “Центральна міська публічна бібліотека Маріупольської міської ради з філіями” В. Лисогор, доктора культурології, професора кафедри івент-менеджменту та індустрії дозвілля КНУКіМ І. Петрової, доктора культурології, завідувачки кафедри філософських наук та історії України ДВНЗ “Приазовський державний технічний університет” С. Холодинської. До формулювання цілей та визначення програмних результатів ОП були залучені провідні науковці, партнери кафедри з Національного університету культури і мистецтва (м. Київ), Харківської державної академії культури, Рівненського державного гуманітарного університету, Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. На сторінці кафедри культурології (офіційний сайт МДУ) представлені угоди про співпрацю із зазначеними вітчизняними ЗВО (<http://history.mdu.in.ua/index/kk/o-16>). На сторінці історичного факультету є рубрика “Анкетування”, у якій для кожної спеціальності факультету в Гугл-формі пропонуються анкети для здобувачів, випускників і роботодавців (<https://history.mdu.in.ua/index/kid/o-22>). Результати опитувань, їх аналіз, обговорення з різними групами стейкхолдерів і вплив на подальшу реалізацію ОПП, на жаль, не представлені для ознайомлення усіма учасниками освітнього процесу. Загалом, у ЗВО проводиться низка різних опитувань і анкетувань здобувачів, але обробка, аналіз та обговорення результатів такого моніторингу за конкретними ОПП з метою врахування позицій студентів у подальшому становленні освітніх програм практично не висвітлені на офіційних інформресурсах Університету.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Проектування цілей та змісту ОП здійснювалося на основі врахування загальнонаціональних та регіональних потреб ринку праці в контексті Стратегії розвитку Донецької області на період до 2027 року (<https://dn.gov.ua/projects/strategiya-rozvitku-doneckoyi-oblasti-na-period-do-2027-roku>), міської цільової Програми розвитку галузі культури Маріуполя на 2018-2022 роки (https://mariupolrada.gov.ua/news/deputatam-nadadut-proekt-cilovoi-miskoi-programi-rozvitku-galuzi-kulturi-mariupolja-na-2018---2022-roki?__cf_chl_f_tk=xzrPJsOzt9qrzXDr5unzEz9Na3PZYeiv_LFbBFR2C.s-1668457573-o-gaNycGzNByU), а також Стратегії розвитку Маріуполя (<https://mariupolrada.gov.ua/news/okean-mozhливостей-prijnjato-strategiju-rozvitku-mariupolja-2030>).

Під час он-лайн зустрічей у фокус-групах роботодавці (директор Міського палацу культури “Український

дім” І. Павлюк та директорка КУ “Центральна міська публічна бібліотека Маріупольської міської ради з філіями” В. Лисогор) наголосили на нестачі кваліфікованих кадрів для роботи у закладах культури в сучасних історичних реаліях. Випускників ОПП ще немає, але серед здобувачів є працевлаштовані за фахом в закладах і установах галузі культури магістранти, які під час інтерв'ю у фокус-групі схвально відгукнулися про теоретичну і практичну підготовку, отриману впродовж навчання на ОПП. Викладачі кафедри культурології МДУ тривалий період часу активно співпрацюють з культурологічною вітчизняною спільнотою, зокрема вивчаючи досвід реалізації ОПП за спеціальністю 034 Культурологія в інших ЗВО – Харківській державній академії культури, Національній академії керівних кадрів культури і мистецтва (м. Київ) та Рівненському державному гуманітарному університеті. На відкритій зустрічі з експертами представники цих ЗВО розповіли про тривалу активну співпрацю з культурологами МДУ, зокрема і в напрямку обговоренні цілей, особливостей, результатів цієї ОПП. При розробці ОПП також враховано досвід зарубіжних програм: Університету Сантьяго де Компостела (Іспанія) ОП “Дослідження в галузі освіти, культурного різноманіття та розвитку громади”, Лодзинського університету (Польща) ОП “Культурологічна регіоналістика” та ін. На цьому наголосила гарант ОПП Олена Сабадаш під час інтерв'ю.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Освітні компоненти ОП “Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади”, їх зміст, наявний між ними структурно-логічний взаємозв'язок та спадкоємність дозволяють досягти програмних результатів, визначених Стандартом вищої освіти за спеціальністю 034 “Культурологія” для другого (магістерського) рівня вищої освіти (Наказ Міністерства освіти і науки України 16.06.2020 р. № 803). Усі обов'язкові ОК загальної і професійної підготовки змістовно забезпечують формування інтегральної, загальної і спеціальних компетентностей, які в підсумку забезпечують досягнення програмних результатів навчання, визначених стандартом. В ОП до стандартних спеціальних компетентностей додано СК11 - Здатність досліджувати культурні потреби громади, знаходити теми для культурних проєктів, сприяти ініціативам спрямованим на збереження культурного розмаїття та розвиток громади, яка формується ОК 2, ОК 4-12 і посилює специфіку та самобутність комплексу спеціальних компетентностей ОП. До стандартних РН в ОП додано РН14 - Виявляти тенденції розвитку культурної сфери громади, організовувати та управляти соціокультурними процесами, гнучко реагувати на виклики у соціокультурній сфері, пропонувати креативні рішення, спрямовані на розвиток і просування цінностей соціокультурного розмаїття, який досягається під час вивчення ОК 3, 5, 9-13.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

ОПП “Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади” є новою та створена на основі передового вітчизняного та європейського досвіду. Цілі ОПП сформульовані чітко та взаємопов'язані з місією та стратегією ЗВО. Спрямованість ОПП другого (магістерського) рівня на підготовку фахівців з культурології, здатних опанувати різні сфери суспільної діяльності, їх територіальної специфіки з метою з'ясування функцій і значення історично сформованого регіону в системі культурних надбань, відрізняє її від програм інших ЗВО. До процесу формування цілей і програмних результатів навчання за ОПП залучено широке коло стейкхолдерів – здобувачів вищої освіти, роботодавців, представників академічної спільноти. Проводяться опитування стейкхолдерів щодо даної ОПП. Завдяки системному залученню стейкхолдерів-роботодавців до формування контексту ОПП, посилюється регіональна актуальність та затребуваність ОПП в сучасних надскладних умовах для розвитку Маріупольської громади та українського Приазов'я. У процесі підготовки ОПП, формуванні цілей та ПРН були враховані галузеві та регіональні контексти шляхом розробки відповідних освітніх компонент (“Культурне розмаїття”, “Етнокультурні регіони України”, “Культурно-дозвілєва діяльність громад в Україні”). Слід відзначити тривалу активну різнопланову взаємодію розробників ОП з академічним культурологічним середовищем України, зокрема і щодо обговорення цілей, змісту та результатів навчання освітніх програм за спеціальністю 034 Культурологія. Загалом ПРН ОПП відповідають Стандарту вищої освіти за спеціальністю 034 “Культурологія” для другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

У ЗВО проводиться низка онлайн опитувань і анкетувань здобувачів вищої освіти, але обробка, аналіз та обговорення результатів такого моніторингу за конкретними ОП з метою врахування позицій студентів у подальшому становленні освітніх програм практично не висвітлені на офіційних інформресурсах Університету. На сторінці історичного факультету є рубрика “Анкетування”, у якій для кожної спеціальності факультету в Гугл-формі пропонуються анкети для здобувачів, випускників і роботодавців (<https://history.mdu.in.ua/index/kid/o-22>). Результати опитувань, їх аналіз, обговорення з різними групами стейкхолдерів і вплив на подальшу реалізацію ОП, на жаль, не представлені для ознайомлення усіма учасниками освітнього процесу. Тому експертна група рекомендує

додати до змісту рубрик з анкетами інформацію про вплив результатів опитування різних груп стейкхолдерів на подальшу реалізацію Освітніх програм. З метою долучення до безпосередньої участі у розвитку ОПП представників різних груп стейкхолдерів, рекомендуємо включити до складу групи розробників представників стейкхолдерів, наприклад здобувачів вищої освіти. В умовах повномасштабного вторгнення росії і тимчасової окупації окремих територій України, ЕГ вважає за доцільне внести до ОПП такі компетенції і результати навчання, які були б зорієнтовані на ревіталізацію соціокультурного простору окремих громад, переорієнтацію дослідницької, просвітницької, дозвілдової діяльності громад у сфері культури у напрямку долучення до волонтерства, відродження і збереження регіональної автентики, втілення практик соціокультурної реабілітації і т.п. задля стійкого усвідомлення громадянами своєї етнічної та національної ідентичності.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Цілі ОПП та ПРН визначаються з урахуванням пропозицій та потреб стейкхолдерів, тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту. Спрямування даної ОПП другого (магістерського) рівня на підготовку фахівців з культурології, здатних виконувати комплексні завдання теоретичного й практичного характеру, здійснювати самостійне дослідження регіональних соціокультурних процесів, проваджувати інноваційну культуротворчу діяльність відрізняє її від програм інших ЗВО. Загалом відповідність рівню В означає, що виявлені наявні недоліки не є суттєвими і має місце загалом відповідність зазначеному критерію.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Проаналізувавши зміст ОПП “Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади” за спеціальністю 034 “Культурологія” галузі знань 03 “Гуманітарні науки” за другим (магістерським) рівнем вищої освіти та навчальний план (протокол №11 від 26.05.2021 р. – денна та заочна форма навчання; протокол №14 від 29.06.2022 – денна та заочна форма навчання), робочі навчальні плани, експертна група встановила, що ОПП відповідає вимогам законодавства України (стаття 5, пункт 5; стаття 62, пункт 1.15. Закону України “Про вищу освіту”). Обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), складає 90 кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи. Розподіл кредитів передбачає: 66 кредитів ЄКТС - дисципліни обов'язкового циклу, 24 кредити ЄКТС – дисципліни вільного вибору студента. Представлена в ОП структурно-логічна схема дає уяву про зв'язок між окремими освітніми компонентами. Відтак, на думку ЕГ, є підстави стверджувати, що представлена структурно-логічна схема є цілком логічною. Освітні компоненти, що складають освітню програму, дають змогу сформуванню фахові компетентності. Освітньо-професійна програма “Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади” для другого (магістерського) рівня вищої освіти, спеціальності 034 Культурологія розроблена та введена у дію у 2021 р. (наказ про введення в дію №170 від 26.05.2021 р.) на основі Стандарту вищої освіти (Наказ Міністерства освіти і науки від “16” червня 2020 року №803). У 2022 р. відбулися зміни до ОПП на основі змін внесених до Стандарту вищої освіти (Наказ Міністерства освіти і науки України від 17.02.2022 № 197). В Стандарті вищої освіти зазначено, що для освітньо-професійних програм має бути призначено для практики не менше 6 кредитів ЄКТС. Зокрема було зменшено кількість кредитів на практику (12 кредитів, з них: виробнича практика – 9 кредитів; переддипломна практика – 3 кредити) та додано ОК “Етнокультурні регіони України”. Загалом, структура освітньої програми відповідає Стандарту ВО для другого (магістерського) рівня ВО спеціальності 034 “Культурологія”.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Ознайомившись зі змістом ОПП, відомостями, що викладені в таблицях 1, 3, навчальним планом ЕГ з'ясувала, що зміст ОПП, навчальний план відповідають предметній області заявленої спеціальності, освітні компоненти складають загалом логічну взаємопов'язану систему. Зміст ОПП, навчальний план відповідають заявленим циклам підготовки. Навчальний план містить дисципліни вільного вибору студента, які формують індивідуальну освітню траєкторію. Дисципліни вільного вибору розкривають предметну сферу професійної кваліфікації. Методики й технології, обладнання і заявлений освітній інструментарій дають змогу забезпечити результати навчання. Проаналізувавши таблицю 3 з відомостей щодо відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання, експерти дійшли висновку, що програмні результати навчання

відображають зміст програми. Зустрічі із здобувачами вищої освіти, НПП дали змогу констатувати, що розподіл змісту освітньої програми та навчальний час за нормативною й варіативною частинами програми підготовки, навчальний час за циклами підготовки, кількість навчальних годин/кредитів вивчення кожної з навчальних дисциплін і практик повністю відповідає вимогам щодо підготовки фахівця за цією спеціальністю. Однак, в ОПП зазначено, що атестація здобувачів здійснюється у формі кваліфікаційного екзамену та публічного захисту кваліфікаційної роботи, зазначені вимоги до кваліфікаційної роботи, до публічного захисту та до атестаційного / єдиного державного кваліфікаційного екзамену, але ЕГ виявлено, що у навчальному плані у пункті 4. Підсумкова атестація вказано форми підсумкової атестації: атестаційний екзамен та публічний захист кваліфікаційної роботи, а у самому навчальному плані у розділі 1. Обов'язкові навчальні дисципліни, пункт 1.2. Дисципліни професійної підготовки зазначено лише кваліфікаційну роботу (12 кредитів). Вважаємо, що у навчальному плані у розділі 1, пункт 1.2. потрібно розділяти та окремо зазначати атестаційний екзамен та публічний захист кваліфікаційної роботи з чітким зазначенням кількості кредитів. Також у таблиці 3 не вказано програмних результатів навчання обов'язкової ОКПП 1.2.9. Кваліфікаційна робота, хоча в ОПП у матриці забезпечення програмних результатів навчання визначено РН освітнього компонента Кваліфікаційна робота (РН 1- РН 14). ЕГ рекомендує переглянути навчальний план відповідно до Стандарту, а саме: форму атестації здобувачів ВО “Атестаційний екзамен” зазначити у розділі 1, пункт 1.2. з чітким зазначенням кількості кредитів та у пункті 4. Підсумкова атестація вказати ОК, з яких здобувачі складатимуть єдиний державний кваліфікаційний екзамен. Під час зустрічі роботодавці підтвердили, що зміст ОП дає можливість досягти результатів навчання та забезпечує задоволення пізнавальних потреб студентів, однак висловили побажання щодо внесення до навчального плану ОК з проектної та грантової діяльності для формування компетентності з написання проектів та грантів.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОПП спрямований на засвоєння теоретичних знань та формування практичних умінь та навичок, необхідних здобувачеві для майбутньої професійної діяльності; набуття вмінь інтерпретувати, моделювати культурні процеси та явища, аналізувати перспективи розвитку соціокультурних інститутів, сприяти формуванню культурних форм та цінностей культурного розмаїття та розвитку громади. Перелік дисциплін в ОПП є чітким та зрозумілим. Аналіз змісту представлених програм навчальних дисциплін, які включені до ОПП, підтвердив, що вони відповідають предметній області визначеної спеціальності. Робочі програми навчальних дисциплін розміщені на навчальному порталі Moodle-МДУ. Слід зазначити, що відповідно до “Положення про робочу програму навчальної дисципліни у МДУ” https://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_robochu_programu_navchalnoji_disci.pdf до кожної дисципліни розроблено структуровану інформацію про навчальну дисципліну у вигляді “Загальної інформації”. Під час онлайн зустрічі представники стейкхолдерів та здобувачі ВО підтвердили, що зміст ОП відповідає предметній області спеціальності “Культурологія”.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Встановлено, що індивідуальна освітня траєкторія реалізується через індивідуальний навчальний план, що складається на підставі робочого навчального плану на кожний навчальний рік і затверджується в порядку, встановленому університетом. ОПП гарантує здобувачеві вищої освіти право обирати дисципліни обсягом не менше 25% кредитів ЄКТС від загального обсягу ОП. Згідно з “Положенням про вибіркові дисципліни” здобувачі певного рівня вищої освіти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти. Вивчення дисциплін за вибором відбувається в 1-3 семестрах (24 кредити). До числа вибірових освітніх компонентів включені дисципліни циклу загальної підготовки (6 кредитів ЄКТС), здобувач має обрати 2 дисципліни із загальноуніверситетського “Каталогу елективних дисциплін циклу загальної підготовки” (https://mdu.in.ua/index/vibirkovij_magistr/0-306), які вивчаються в 2 семестрі, та 5 дисциплін професійної підготовки (18 кредитів ЄКТС) з “Каталогу елективних дисциплін циклу професійної підготовки” спеціальності 034 “Культурологія” другого (магістерського) рівня, що вивчаються в 1 та 3 семестрі (<http://history.mdu.in.ua/index/navchannja/0-11#vybir>). Каталоги елективних дисциплін циклів загальної та професійної підготовки є відкритими. Вони розробляються у відповідності до “Положення про вибіркові дисципліни у Маріупольському державному університеті” (п.3.2; 3.3; 3.4.) Порядок формування вибіркової складової індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти визначено Розділом 4 даного Положення. Вибір дисциплін загальної підготовки відбувається після ознайомлення з Каталогами та презентаціями елективних дисциплін. Здобувачі роблять свій вибір до 01 жовтня в електронній формі (на офіційному сайті МДУ – за допомогою Google-form). На підставі заяв здобувачів та подання факультетів, навчальним відділом формуються накази щодо створення груп для вивчення вибірових дисциплін на наступний навчальний семестр. Під час онлайн зустрічі здобувачі вищої освіти підтвердили, що вибір дисциплін ними здійснюється шляхом подачі письмової заяви на ім'я декана факультету, де зазначають перелік обраних навчальних дисциплін з дотриманням послідовності їх вивчення. На підставі поданих заяв декан формує подання на розподіл академічних груп за обраними дисциплінами та цю інформацію подає до навчального відділу МДУ. ЕГ рекомендує додати у перелік вибірових дисциплін циклу професійної підготовки англійські навчальні дисципліни. Також магістри розповіли про можливість вільного вибору теми магістерської роботи, наукового керівника.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка є обов'язковою компонентою освітнього процесу здобувачів вищої освіти за ОПП "Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади", що регулюється "Положенням про проведення практик здобувачів вищої освіти МДУ", від 24.02.2021 (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_provedennja_praktik.pdf). ОПП передбачає виробничу та переддипломну практику, що забезпечена відповідною програмою. Обсяг виробничої практики становить 9 кредитів (270 годин), практика відбувається на першому курсі у 2 семестрі. Обсяг переддипломної практики становить 3 кредити (90 годин), практика відбувається на другому курсі у 3 семестрі. ЄГ встановлено, що виробнича практика зі спеціальності та переддипломна практика забезпечує усі програмні результати навчання (ПРН 1 – ПРН 14), які дають змогу набути компетентностей, необхідних для подальшої професійної діяльності. Відповідно, ЄГ констатує, що навчальний план містить практичну підготовку здобувачів вищої освіти, виробнича практика зі спеціальності проводиться на базі Департаменту культури та громадського розвитку Маріупольської міської ради, Муніципальна установа "Міський Палац культури "Український дім", КУ "ЦМПБ Маріупольської міської ради" та інші. Під час онлайн зустрічі з роботодавцями Ігор Павлюк (директор КУ "Міський Палац культури "Український дім") та Вікторія Лісогор (директорка КУ "ЦМПБ Маріупольської міської ради") зазначили, що є підписані договори з МДУ про співпрацю, а здобувачі вищої освіти на онлайн зустрічі підтвердили, що виробнича практика відбувалася в Департаменті культури та громадського розвитку Маріупольської міської ради.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Навчання за ОПП дає змогу забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок упродовж періоду навчання, що відповідають цілям та результатам навчання ОП. ОП "Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади" передбачає формування та набуття у магістрів соціальних навичок у відповідності до "Положення щодо політики розвитку soft skills в МДУ" http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_soft_skills.pdf Серед освітніх компонент, які формують соціальні навички, виділено такі: "Культурне розмаїття", "Подієва культура", "Традиційна культура та культурно-історична регіоналістика України", "Культурно-дозвіллева діяльність громад в Україні", "Державне управління в галузі культури". На зустрічі зі здобувачами вищої освіти було підтверджено факт набуття soft skills під час навчання. Зокрема, набуття соціальних навичок також посилюється і вивченням елективних дисциплін. Соціальні навички здобувачі вищої освіти набувають під час виконання практичних завдань, участі в різноманітних культурно-мистецьких проєктах. Також під час відкритої зустрічі Олена Поліщук (доктор філософських наук, професор) зазначила, що брала участь у круглому столі організованому кафедрою культурології МДУ щодо забезпечення набуття здобувачами ВО соціальних навичок (soft skills).

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС) переважно реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, і у цілому є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання. Слід зазначити, що співвіднесення обсягу освітніх компонентів ОПП із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти розраховується відповідно до "Положення про організацію освітнього процесу в МДУ" http://mdu.in.ua/Dokumenty/polozhennia/polozhennja_pro_organizaciju_osvitnogo_procesu.pdf Навантаження з дисципліни впродовж семестру складається з аудиторних годин, самостійної роботи, підготовки та проходження контрольних заходів, на які розподіляються кредити, встановлені для навчальних дисциплін. Детальний розпис за темами і завданнями здійснений у робочих програмах навчальних дисциплін. Співвідношення аудиторної і самостійної роботи є збалансованим і дозволяє досягти цілей та програмних результатів навчання. Під час онлайн-зустрічі викладачі зазначили, що визначенню обсягу часу для самостійної роботи здобувачів вищої освіти сприяє використання електронної системи MOODLE. Результати зустрічі зі студентами дозволили з'ясувати, що загальний обсяг годин є достатнім для вивчення навчальних дисциплін. Здобувачі вищої освіти підкреслили, що задоволені кількістю годин по навчальним дисциплінам. Однак, встановлено, що серед студентів не проводиться опитування щодо співвідношення обсягу окремих освітніх компонентів з фактичним навантаженням, тому вважаємо доцільним розробити та впровадити дане опитування серед здобувачів вищої освіти.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

За ОПП “Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади” підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

ОПП має чітку структуру. ОК дозволяють повною мірою досягнути програмних результатів навчання. ОПП поєднує теоретичну складову (орієнтовану на формування методологічних навичок та дослідницьких компетентностей) та практичну складову (розуміння сучасних тенденцій в культурі та управління проектами в галузі культури). Освітні компоненти дають можливість ефективно формувати в здобувачів соціальні навички.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

ЕГ рекомендує удосконалити ОПП і навчальний план, а саме: форму атестації здобувачів вищої освіти “Атестаційний екзамєн” зазначити у розділі 1, пункт 1.2. з чітким зазначенням кількості кредитів та у пункті 4. Підсумкова атестація вказати ОК з яких здобувачі складатимуть єдиний державний кваліфікаційний екзамєн; внесення до навчального плану ОК з проектної та грантової діяльності для формування компетентності з написання проєктів та грантів; додати у перелік вибіркових дисциплін циклу професійної підготовки англomовні навчальні дисципліни. Проводити опитування щодо співвідношення обсягу окремих освітніх компонентів з фактичним навантаженням. ОПП не передбачає дуальної форми освіти, тому відповідно, на думку ЕГ, перспективою удосконалення є впровадження елементів дуальної форми навчання.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Експертна група переконалася, що ОПП “Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади” другого рівня вищої освіти має логічну структуру. Підібрані освітні компоненти дозволяють повною мірою досягти поставленої мети та програмних результатів навчання. Попри окремі зауваження, що стосуються удосконалення ОПП і навчального плану, ЕГ дійшла висновку, що реалізація освітньо-професійної програми “Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади” у МДУ відповідає оцінці В за другим критерієм.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому для навчання за ОПП визначаються розробленими та викладеними на веб-сайті МДУ “Правилами прийому до МДУ у 2022 році” <http://mdu.in.ua/index/vstup/o-67> Їх зміст викладено послідовно, системно і зрозуміло. Вони не містять ознак дискримінації для потенційних вступників на навчання за цією магістерською освітньою програмою. На головній сторінці офіційного сайту МДУ знаходиться активне вікно “Абітурієнту”, відкривши яке можна ознайомитися з інформацією про вступну кампанію 2022р., вартістю навчання, переліком ОП, на які оголошено вступ абітурієнтів, з напрямками роботи Центру доузівської підготовки, з діяльністю освітніх центрів “Донбас-Україна” та “Крим-Україна”. Однак, інформація на веб-сторінці освітніх центрів “Донбас-Україна” та “Крим-Україна” подана станом на 2021 рік, хоча у вступній кампанії 2022 року ці центри заявлені як структурні підрозділи Приймальної комісії МДУ і, ймовірно, в умовах вступу 2022 їх діяльність ще більше актуалізувалася і була затребуваною.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому ЗВО враховують особливості ОП. У п.6 Розділу V. чітко визначені етапи та терміни вступної кампанії для здобуття ступеня магістра. Умови конкурсного відбору для вступників на магістратуру, зокрема на спеціальність 034 “Культурологія”, обумовлені у пп.3 п.5 Розділу VII.: для конкурсного відбору осіб, які на основі ступеня бакалавра, магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста) вступають на навчання для здобуття ступеня магістра, зараховуються: результати фахового іспиту при вступі на місця державного або регіонального замовлення; результати розгляду мотиваційних листів (відповідно до Правил прийому) при вступі на місця за кошти фізичних або юридичних осіб; або результати вступного іспиту для іноземців з фаху. Програма вступного фахового іспиту оприлюднена на веб-сайті МДУ (<http://mdu.in.ua/>). Хоча у Відомостях про самооцінювання ОП зазначено, що “ для вступу на базі диплома бакалавра абітурієнтам необхідно було скласти магістерський тест навчальної компетентності (МТНК) та фаховий іспит”, а це суперечить Правилам прийому до МДУ у 2022р., здобувачі-вступники 2022 року під час інтерв'ю розповіли про власний досвід вступу на ОП, який повністю співпав із діючими Правилами вступу. У Розділі VIII визначаються Спеціальні умови участі в конкурсному відборі на здобуття вищої освіти. Спеціальними умовами на здобуття вищої освіти за кошти державного або місцевого бюджету (за державним або регіональним замовленням) на основі освітнього ступеня бакалавра є надання рекомендації для зарахування на підставі здобуття рівня бакалавра в 2022 році з такої самої спеціальності. Спеціальними умовами вступу у 2022 році скористалися окремі вступники на ОП “Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади”, про що повідомили студенти під час онлайн зустрічі з ЕГ. Оскільки у результаті набору 2021 і 2022 рр. сформовано малокомплектні групи здобувачів на ОП, доречно урізноманітнити профорієнтаційну і рекламну роботу як на загальноуніверситетському рівні, так і на рівні факультету та кафедри задля збільшення попиту на освітні послуги за ОП і забезпечення контингенту здобувачів, які навчатимуться за кошти фізичних та юридичних осіб.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, порядок перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці визначені: - “Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Маріупольського державного університету” (від 29.06.2022) (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/2022/polozhennja_pro_porjadok_realizacii_prava_na_akad.pdf) - “Інструкцією про порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у Маріупольському державному університеті” (Наказ МДУ № 239 від 09.07.2019, протокол засідання Вченої ради МДУ № 11 від 27.06.2019) (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/instrukcija_pro_porjadok_viznachennja_akademichnoj.pdf) - “Положенням про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються у Маріупольському державному університеті, та надання їм академічної відпустки” (Наказ МДУ 21.05.2021 № 163) (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_porjadok_vidrakhuvannja-pererivann.pdf). Зазначені правила чіткі та зрозумілі, розміщені на сайті ЗВО у режимі відкритого доступу. Внутрішня академічна мобільність ще не стала предметом спеціальної уваги серед здобувачів ОПІІ. Враховуючи тимчасове місцеперебування студентів ОП у різних містах України, доречно активувати інформування і заохочення до академічного обміну, внутрішньої академічної мобільності, особливо зважаючи на тісні взаємозв'язки кафедри культурології МДУ з багатьма вітчизняними ЗВО, де готують магістрів-культурологів.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У Маріупольському державному університеті процедура визнання результатів навчання, отриманих здобувачами у неформальній освіті, регулюється “Порядком визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та / або інформальній освіті” (від 29.06.2022) (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/2022/porjadok_viznannja_neformalna_osvita.pdf). На сайті МДУ розміщено відеопрезентацію “Неформальна освіта” з роз'ясненнями змісту і видів неформальної освіти, процедури визнання (зарахування) результатів неформальної освіти у формальному освітньому процесі. Магістрантці 2 курсу Мараховській Наталії було зараховано певні кредити з навчальної дисципліни “Подієва культура” на підставі її неформальної освіти - 26-29 червня 2022 вона брала участь у серії тренінгів “Сила мистецтва: шляхи до критичного мислення та соціально-емоційного навчання” (16 годин) у рамках віртуального літнього інституту для освітян, організованого Національною галереєю мистецтв (Нью-Йорк, США). Результатом участі було здобуття знань та вдосконалення вмінь створювати культуровідповідне середовище на базі закладу освіти, інтегрувати мистецтво в процес навчання, розвивати критичне мислення учнів/студентів засобами мистецтва. Про такий досвід повідомила Мараховська Наталія під час інтерв'ю у фокус групі.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

“Правила прийому до МДУ у 2022 році”, зокрема й за даною ОПП, є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному сайті ЗВО. “Правила...” враховують особливості ОПП у частині фахового вступного випробування, визначають чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, є доступними для всіх учасників освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Для забезпечення вступу абітурієнтів з тимчасово окупованих територій Донбасу та Криму за спрощеною процедурою, розробленою Міністерством освіти і науки України, у Маріупольському державному університеті створені освітні центри “Донбас-Україна” та “Крим-Україна”. На веб-сторінці освітніх центрів представлена інформація щодо вступної кампанії 2021, а щодо вступу 2022 року актуальної інформації не висвітлено, хоча в Правилах прийому 2022 зазначено: “Особливості прийому на навчання для здобуття вищої освіти осіб, місце проживання яких зареєстровано (задекларовано) на особливо небезпечній території визначено у розділі VIII цих Правил прийому. Вступ таких абітурієнтів здійснюється через освітній центр “Донбас/Крим-Україна”, який є структурним підрозділом приймальної комісії МДУ”. Рекомендуємо доповнити інформацію на веб-сторінці згаданих освітніх центрів стосовно напрямів і результатів їх діяльності у 2022 році. У результаті вступу 2021 і 2022 рр. сформовано малокомплектні групи здобувачів на ОПП, доречно урізноманітнити профорієнтаційну і рекламну роботу як на загальноуніверситетському рівні, так і на рівні факультету та кафедри задля збільшення попиту на освітні послуги за ОП і забезпечення контингенту здобувачів, які навчатимуться за кошти фізичних та юридичних осіб.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Процедура доступу до ОПП та визнання результатів навчання при вступі на неї є чіткою та зрозумілою. Інформація щодо можливостей навчання на ОПП є відкритою та доступною для всіх бажаючих. ЕГ вважає, що для успішного розвитку ОПП “Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади” другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 034 “Культурологія” необхідно приділити більше уваги новітнім формам профорієнтаційної роботи, участі студентів у програмах академічної мобільності.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

У додатку 3 відомостей про самооцінювання ЗВО наведена матриця, в якій обґрунтовано, що форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених в ОПП цілей і програмних результатів навчання. Зазначена інформація підтверджується аналізом робочих програм навчальних дисциплін, що відображають логіку формування заявлених в ОП компетентностей на підґрунті принципів свободи слова і творчості, поширення знань і інформації, проведення наукових досліджень і використання їхніх результатів. Визначені ОП форми та методи навчання мають значну інтерактивну і дослідницьку складові та спрямовані на активізацію здобувачів вищої освіти як автономних суб'єктів навчального і наукового процесів. Під час інтерв'ю викладачі ОПП зазначили про те, що вони спрямовані на вдосконалення методик викладання у рамках студентоцентрованого підходу, а здобувачі вищої освіти підтвердили, що в межах ОПП застосовуються як традиційні (словесні, наочні, практичні, контрольні, самостійні методи), так і інноваційні (ділові ігри, мозковий штурм, дискусії) методи навчання, а також відзначили про підтримку викладачами свободи і творчості студентів, те, що вони мають реальну можливість навчатися відповідно до власних інтересів, а відтак, високий рівень своєї академічної свободи в ЗВО. НПП підтвердили, що відповідність методів навчання та викладання академічній свободі забезпечується через розробку авторських робочих програм навчальних дисциплін; можливість творчого наповнення змісту дисциплін, їх щорічного оновлення; вільне обрання способів викладання, зокрема із застосуванням сучасних технологій; право на вибір

підручників, навчальних посібників, наукових матеріалів відповідно до освітньої програми та в порядку, встановленому законодавством про освіту. Кожного семестру в МДУ проводиться анкетування “Якість викладання навчальних дисциплін”, результати яких є у вільному доступі http://mdu.in.ua/index/monitoring_op/0-302 Результати анкетування “Аналіз якості вищої освіти” показали, що абсолютна більшість студентів (95%) задоволені рівнем викладання в університеті http://mdu.in.ua/Dokumenty/jakist_osvity/monitoring/rezultati_opituvannja_jakist_osviti_mdu_2020-2021.pdf. Однак, встановлено, що серед студентів не проводяться опитування щодо визначення рівня задоволеності методами навчання та викладання, тому вважаємо доцільним розробити та впровадити дане опитування серед здобувачів вищої освіти.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Робочі програми навчальних дисциплін розміщені на навчальному порталі Moodle-МДУ. Слід зазначити, що відповідно до “Положення про робочу програму навчальної дисципліни у МДУ”https://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_robochu_programu_navchalnoji_disci.pdf до кожної дисципліни розроблено структуровану інформацію про навчальну дисципліну у вигляді “Загальної інформації”. ЄГ встановлено, що силабуси навчальних дисциплін поки що не введені у користування в освітньому процесі, тому ЄГ рекомендує ЗВО розробити відповідне положення про силабус навчальної дисципліни та працювати над розробкою силабусів за ОПП “Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади”. Інформація про графік навчального процесу на поточний навчальний рік розміщується оприлюднюється на сайті МДУ на початку навчального року, графік екзаменаційної сесії – до початку сесії. Здобувачі вищої освіти під час інтерв’ю підтвердили, що вони вчасно забезпечуються інформацією щодо цілей, змісту, програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів за допомогою робочих програм навчальних дисциплін.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Магістерська ОП є не освітньо-науковою, а освітньо-професійною. Однак у цілях програми акцентовано увагу і на науковій складовій підготовки фахівців. Магістри беруть участь у виконанні комплексної науково-дослідної теми кафедри: “Культурологія в системі соціально-гуманітарного знання” (номер державної реєстрації в УкрІНТЕІ номер 0119U001316, 2019-2022 рр.). Поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП відбувається шляхом: залучення здобувачів до виконання індивідуальних науково-дослідних завдань за освітніми компонентами та залученням здобувачів до виконання науково-дослідних робіт, які виконуються на кафедрі. Результатом поєднання навчання і досліджень є публікації їх результатів у вигляді: наукових статей у фахових виданнях (Віснику МДУ Серія: Філософія, культурологія, соціологія (категорія “Б”); тез доповідей (Щорічна міжнародна науково-практична конференція “Феномен культури постглобалізму”, щорічна Декада студентської науки (Секція Актуальні питання історії, теорії та практики культури)) тощо. Під час зустрічі зі студентським самоврядуванням з’ясовано, що здобувачі ОПП активно залучені до участі в студентському науковому товаристві “Культурологічні студії” і Студії культуротворчого перформансу “М-студія”, які є платформами для презентації та обміну результатами наукових досліджень. Слід зазначити, що в ОПП до циклу загальних дисциплін включено ОК “Методологія та організація наукових досліджень” та “Академічне письмо”, через викладання яких, в тому числі, формуються дослідницькі компетентності здобувачів. Дисципліна “Іноземна мова в професійному середовищі” надає здобувачам можливість використовувати в наукових дослідженнях іноземні джерела. Переддипломна практика здійснюється за проблематикою науково-дослідних інтересів здобувачів та передбачає, в тому числі, збирання матеріалів для виконання кваліфікаційної роботи. Формою підсумкової атестації здобувачів є захист магістерської роботи, яка базується на власних наукових дослідженнях здобувачів під час навчання за ОПП. Отже, ЗВО забезпечує поєднання цілей програми та процесу викладання і навчання за ОПП із науковими дослідженнями.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

У ЗВО робота щодо оновлення змісту освіти здійснюється відповідно до “Положення про робочу програму навчальної дисципліни у МДУ” http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_robochu_programu_navchalnoji_disci.pdf Викладачі кафедри періодично здійснюють моніторинг фахових видань, слідкують за появою нових наукових розвідок галузі, оновлюючи тим самим зміст ОПП. Під час онлайн зустрічі викладачі, керівник навчально-методичного відділу МДУ підтвердили регулярність роботи щодо вдосконалення змісту навчально-методичного забезпечення відповідно до останніх наукових досягнень і практик у галузі культурології. Проте аналіз робочих програм навчальних дисциплін виявив необхідність оновлення літературних джерел освітніх компонент із врахуванням останніх культурологічних і наукових досліджень (курси “Філософія культури”, “Етнокультурні регіони України” тощо). Варто зазначити, що теоретичний компонент програми недостатньо відображає сучасні дослідження у сфері Culture Studies, що здійснюються в рамках європейських культурологічних шкіл.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізація діяльності ЗВО пов'язана з міжнародними зв'язками МДУ, які постійно розширюються. У 2021 р. МДУ відвідали близько 30 офіційних іноземних делегацій, підписано понад 120 угод про міжнародне співробітництво. Викладачі і студенти кафедри культурології беруть активну участь у зустрічах з представниками міжнародних делегацій до МДУ, зокрема: Греції, Італії, Німеччини, Польщі, США, Латвії, Литви, Естонії та ін. У 2022 р. підписано двосторонню угоду про дидактичну, наукову та культурну співпрацю із Римським університетом ла Сап'єнца, Італія (угода підписана 22.04.2022 р.); Ерзурумським технічним університетом, Туреччина (угода підписана 09.06.2022 р.); Університет Халла, Великобританія (угода підписана 25.06.2022 р.) Викладачі ОПП (Ю.С.Сабадаш, І.М.Сікорська, С.В. Янковський) мають наукові статті у міжнародних наукометричних базах Scopus, Web of Science Core Collection. Слід відзначити, що в МДУ є видавництво наукових фахових видань з культурології, зокрема Вісник МДУ. Серія: Філософія. Культурологія. Соціологія, який індексується у міжнародній наукометричній базі "Index Copernicus International" (Польща). Доцільно покращити передумови для участі НПП та студентів у програмах зовнішньої та внутрішньої академічної мобільності, а також частіше запрошувати гостей лекторів з провідних європейських та українських ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

ОПП є новою та створена на основі передового європейського та вітчизняного досвіду. Наявні широке використання методів активного та інтерактивного навчання; відповідність принципам академічної свободи; студентоцентричний підхід в освітньому процесі; формування та розвиток Soft Skills, як основних для випускника ОПП; постійний зворотній зв'язок у реалізації ОПП. Присутність науково-дослідної складової у викладанні та навчанні за ОПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Разом із тим, слід працювати над розробкою силабусів навчальних дисциплін за ОПП, а також рекомендуємо ЗВО розробити відповідне Положення про силабус навчальної дисципліни. Продовжити роботу з оновлення літературних джерел і програм освітніх компонентів із врахуванням досягнень у галузі культурології. Варто збільшити участь викладачів та студентів у програмах зовнішньої та внутрішньої академічної мобільності, а також частіше запрошувати гостей лекторів з провідних європейських та українських ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Освітньо-професійна програма та освітня діяльність за ОПП "Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади" у контексті Критерію 4 відповідає рівню В: наявні сильні сторони і позитивні практики (висококваліфіковані та вмотивовані фахівці, що володіють сучасними методиками викладання і приймають активну участь в інтернаціоналізації діяльності ЗВО), а виявлені недоліки (слабка академічна мобільність НПП та здобувачів) не є суттєвими, їхнє усунення можливе у найближчі терміни.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

У МДУ затверджено та діє "Положення про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти" (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_organizaciju_kontrolju_ta_ocinjuva.pdf), оприлюднене на сайті ЗВО. У Положенні визначено основні форми оцінювання знань здобувачів, якими є вхідний

(попередній), поточний, рубіжний (тематичний, модульний), підсумковий, контроль залишкових знань. В ОПП зазначено форму семестрового контролю з ОК. На початку вивчення освітньої компоненти викладач пояснює здобувачам форми та порядок проведення контрольних заходів і надає інформацію про сутність форм поточного та семестрового контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Загальна оцінка, за оволодіння окремим компонентом ОПП складається з: роботи на семінарських (практичних) заняттях, обов'язкових та за вибором завдань, підготовки індивідуальних завдань, які є різнорівневими та обираються здобувачем, виходячи з тематики студентських наукових досліджень; виконання модульної контрольної роботи, балів за підсумковий контроль. Оцінювання результатів навчання здійснюється за 100-бальною шкалою. Критерії оцінювання різних видів робіт зазначаються у робочих програмах ОК. Форма проведення семестрового контролю, зміст і структура контрольних завдань та критерії оцінювання доводяться до відома здобувачів на початку семестру, на 1-му занятті. Також дається адреса електронного ресурсу (платформа MOODLE <http://moodle.mdu.in.ua>), де можна самостійно ознайомитися з цією інформацією. Під час спілкування експертів із студентами у фокус групі, здобувачі продемонстрували обізнаність із формами контролю та критеріями оцінювання, повідомили про те, що викладачі на перших заняттях ознайомлюють з видами контролю і критеріями оцінювання виконаних робіт і завдань. Цю ж інформацію здобувачі знаходили за потреби у робочих навчальних програмах дисциплін на електронному навчальному порталі МДУ.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 03. Культурологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти. Атестація здобувачів здійснюється у формі кваліфікаційного екзамену та публічного захисту кваліфікаційної роботи. Атестація регулюється “Положенням про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти” (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_organizaciju_kontrolju_ta_oscinjiva.pdf), “Положенням про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії” (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_ek.pdf). Термін проведення атестації визначається навчальним планом та графіком освітнього процесу. До атестації допускаються студенти, які виконали всі вимоги освітньої програми та навчального плану. На веб сторінці історичного факультету офіційного сайту ЗВО в рубриці “Підсумкова атестація: другий (магістерський) рівень вищої освіти” відсутня інформація про розклад підсумкової атестації, програму кваліфікаційного екзамену, методичні рекомендації для написання кваліфікаційної роботи на ОПП “Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади”. На вимогу експертної групи були надані “Методичні рекомендації до написання магістерської роботи”, у яких наведена орієнтовна тематика магістерських досліджень. Однак запропоновані теми потребують актуалізації і наближення до цілей та результатів навчання, визначених в ОПП.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Контрольні заходи та критерії оцінювання здобувачів освіти за ОПП регламентовано “Положенням про організацію освітнього процесу” (https://mdu.in.ua/Dokumenty/polozhennia/polozhennja_pro_organizaciju_osvitnogo_procesu.pdf), “Положенням про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії” (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_ek.pdf), “Положенням про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів ВО” (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_organizaciju_kontrolju_ta_oscinjiva.pdf), які знаходяться у вільному доступі на офіційному сайті ЗВО. У МДУ затверджено “Етичний кодекс” (https://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/etichnij_kodeks.pdf) та створено постійно діючу Комісію з питань дотримання Етичного кодексу, яка є незалежним органом і керується у своїй діяльності Конституцією України, законодавством у сфері освіти та вищої освіти, актами МОН України, Статутом, Правилами внутрішнього розпорядку, іншими нормативними документами МДУ. В МДУ розроблено “Процедуру вирішення конфліктних ситуацій на факультетах” (http://mdu.in.ua/Dokumenty/pidrozdily/polozhennja_pro_fakultet.pdf). З метою врегулювання конфлікту інтересів на факультетах створено Комісії з вирішення конфліктних ситуацій. Випадків застосування подібних процедур на ОП не було. “Положення про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів ВО в МДУ” передбачає, що здобувач ВО складає екзамен (залік) не більше двох разів із урахуванням неявки на відповідну форму підсумкового контролю без поважних причин. Утретє здобувач вищої освіти складає екзамен (залік) комісії з трьох науково-педагогічних працівників. Здобувач має право на повторне складання контрольного заходу з метою покращення отриманої раніше оцінки. Про такі правила проведення контрольних заходів здобувачі знають, про що й повідомили на зустрічі у фокус-групі. Здобувач має право на оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів в МДУ, у разі подання заяви здобувачем щодо оскарження процедури проведення або результату контрольного заходу з навчальної дисципліни (апеляції), розпорядженням декана факультету створюється апеляційна комісія. Прикладів подання апеляцій за результатами проміжного чи підсумкового контролю на запропонованій ОП не було. Нарікань з боку студентів на об'єктивність оцінювання не зафіксовано.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політику і процедури дотримання академічної доброчесності в МДУ викладено в таких документах: - “Кодекс академічної доброчесності МДУ” (https://mdu.in.ua/Dokumenty/dobrochesnist/kodeks_akadem_dobrochesnosti_mdu.pdf); - “Положення про академічну доброчесність в МДУ” (затверджено протоколом Вченої ради МДУ від 28.10.2021 http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_akademichnu_dobrochesnist_2021.pdf); - “Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових та навчально-методичних працях науково-педагогічних працівників та здобувачів ВО МДУ у новій редакції” (затверджено протоколом Вченої ради від 25.11.2020, http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_zapobigannja_ta_vijavlen_akadem_pl.pdf) - “Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в кваліфікаційних роботах студентів МДУ у новій редакції” (затверджено протоколом Вченої ради від 25.11.2020 №6, http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_zapobigannja_ta_vijavlennja_studen.pdf); - “Етичний кодекс” (https://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/etichnij_kodeks.pdf). Робочі програми кожної дисципліни у розділі “Політика навчальної дисципліни” мають роз’яснення щодо понять, засад, стандартів, принципів дотримання академічної доброчесності, зокрема політики її впровадження в МДУ. З 2016 р. створено Інституційний репозитарій МДУ (<http://gepository.mdu.in.ua>). Укладено Договір про співпрацю №25/06 від 25.06.2018 р. до 31.12.2025 р. з Unicheck. Створено окремий розділ на сайті університету, присвячений академічній доброчесності, у якому також на постійній основі розміщено опитування щодо дотримання принципів академічної доброчесності (http://mdu.in.ua/index/akademichna_dobrochesnist/o-224). Розроблено QR-код для здобувачів вищої освіти з метою поширення в університеті принципів академічної доброчесності. На сайті університету розміщено посилання на безкоштовний сервіс, який здійснює перевірку на плагіат письмових робіт - EduBirdie (<https://edubirdie.com/perevirka-na-plagiat>). Під час спілкування у фокус-групах здобувачі і науковці, задіяні в реалізації ОПП, виявили обізнаність і ґрунтовне розуміння ключових засад політики академічної доброчесності. Здобувачі зауважили, що із правилами академічної доброчесності їх зазвичай знайомлять викладачі, а також вони ознайомлені із “Кодексом академічної доброчесності МДУ”, “Етичним кодексом МДУ”, розміщеними на сайті Університету.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

У МДУ наявні чіткі процедури організації, проведення та оскарження контрольних заходів і оцінювання досягнень здобувачів вищої освіти. Зазначені процедури чіткі, зрозумілі і позитивно оцінюються здобувачами вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

У Освітній програмі і навчальному плані передбачено 12 кредитів для підготовки і написання кваліфікаційної роботи, з кредити для проходження переддипломної практики і не передбачено часу для підготовки до кваліфікаційного екзамену. Пропонуємо перерозподілити кредити на підсумкову атестацію, виділивши достатню кількість часу (кредитів) і на підготовку до кваліфікаційного екзамену. На сторінці історичного факультету офіційного сайту ЗВО в рубриці “Підсумкова атестація: другий (магістерський) рівень вищої освіти” відсутня інформація про розклад підсумкової атестації, програму кваліфікаційного екзамену, методичні рекомендації для написання кваліфікаційної роботи на ОПП “Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади”. Варто оприлюднити на офіційному веб-ресурсі інформацію про організацію і проведення підсумкової атестації здобувачів ОПП. У “Методичних рекомендаціях до написання магістерської роботи” наведена орієнтовна тематика магістерських досліджень, однак запропоновані теми потребують актуалізації і наближення до цілей та результатів навчання, визначених в ОПП.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Контрольні заходи оцінювання здобувачів вищої освіти за ОПП є чіткими, зрозумілими та дозволяють об'єктивно оцінити рівень навчальних досягнень, а правила академічної доброчесності врегульовані та дотримуються. Виявлені слабкі сторони ОПП у контексті Критерію 5, на думку членів комісії, не є суттєвими і можуть бути оперативно скореговані.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Реалізація ОП відбувається на кафедрі культурології історичного факультету МДУ. На кафедрі культурології 5 викладачів, з яких 100% мають науковий ступінь та/або вчене звання (2 – доктора наук, зокрема доктор культурології Юлія Сабадаш та доктор філософських наук Степан Янковський; 2 – кандидати наук, зокрема кандидат соціологічних наук Ірина Сікорська та кандидат історичних наук Ольга Демідко; доцент кафедри, заслужений працівник культури України, відмінник освіти України Юзеф Нікольченко). На чолі кафедри та гарантом ОПП “Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади” є проф. Сабадаш Ю.С. яка провела фахову експертизу стандарту МОН України за спеціальністю 034 Культурологія галузі знань 03 Гуманітарні науки для другого (магістерського) рівня вищої освіти (затверджений “16” червня 2020 року). Наукова робота викладачів кафедри спрямована на дослідження теорії та історії культури, культурну регіоналістику, культуру повсякденності та організацію дозвілля. Публікаційна активність кафедри культурології представлена у профілі Google Академія. Викладачі кафедри (Ю.С.Сабадаш, І.М.Сікорська, С.В. Янковський) мають наукові статті у міжнародних наукометричних базах Scopus, Web of Science Core Collection. Кафедрою готуються та видаються випуски наукового періодичного видання “Вісника МДУ. Серія: «Філософія, культурологія, соціологія” (за результатами НБ “Index Copernicus International”), який у 2021 році “Вісник МДУ. Серія: “Філософія, культурологія, соціологія” став фаховим виданням категорії “Б” з Культурології. Водночас зберігається необхідність подальшої роботи викладачів з публікації навчально-методичних розробок (посібників, підручників тощо), результатів науково-дослідницької діяльності (монографій, статей та ін.) за дисциплінами ОПП. Викладачі кафедри мають перемоги в конкурсах (відзнаки), зокрема у 2021 р. Ольга Демідко отримала подяку від міського голови за багаторічну сумлінну працю, значний особистий внесок у розвиток освіти регіону, плідну науково-педагогічну діяльність у сфері вищої освіти; подяку від директорки Департаменту культурно-громадського розвитку Діани Трими за активну громадську позицію та значний внесок в розвиток театрального мистецтва Маріуполя, популяризацію культурного надбання та з нагоди відзначення Всеукраїнського дня працівників культури та аматорів народного мистецтва; титул найкращий молодий вчений МДУ 2021 року; у 2022 р. Ірина Сікорська переможниця міжнародного програми Weiser Fellowship, USA. Усе вищезазначене є свідченням того, що кафедра має значний потужний інтелектуальний науково-педагогічний потенціал, певне наукове середовище. До того ж викладачами кафедри у рамках ОП був розроблений комплекс авторських навчальних курсів як теоретико-методологічної бази для набуття новітніх знань, розвитку необхідних навичок, умінь, формування компетенцій, актуальних для сучасних фахівців-культурологів. Однак, ЕГ рекомендує розширити штат кафедри викладачами, фахівцями у сфері культури та мистецтва.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процес конкурсного відбору має відкритий характер з відповідним висвітленням на сайті МДУ. Зарахування НПП на роботу до МДУ здійснюється за конкурсним відбором відповідно до “Положення про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад НПП, обрання за конкурсом та укладання з ними трудових договорів (контрактів) у МДУ”, яке знаходиться у вільному доступі http://mdu.in.ua/index/konkurs_na_zamishhennja_vakantnikh_posad/o-129 Під час зустрічі викладачі та начальник відділу кадрів підтвердила, що при відборі враховуються навчально-методичні та наукові досягнення кандидатів, відповідність отриманої вищої освіти, наукових ступенів та вчених звань профілю викладання, кількість наукових праць за останні п'ять років у фахових виданнях, зокрема, внесених до міжнародних наукометричних баз Scopus або Web of Science Core Collection, проходження підвищення кваліфікації в Україні та за кордоном. Також враховується щорічне рейтингове оцінювання викладачів, яке проводиться згідно «Положення про щорічне рейтингове оцінювання науково-педагогічних працівників, кафедр і факультетів Маріупольського державного університету» http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_shhorichne_rejtingove_ocinjuvannja.pdf

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Під час зустрічі зі стейкхолдерами члени ЕГ пересвідчилися, що між ЗВО та організаціями роботодавців існують угоди про співробітництво. МДУ залучає роботодавців для реалізації освітнього процесу та надання консультацій викладачам щодо змісту ОП. Роботодавці підтвердили, що залучалися до обговорення змісту ОПП. Директорка КУ “ЦМПБ Маріупольської міської ради” та директор КУ “Міський палац культури “Український дім”” м. Маріуполь, відзначили постійну активну участь здобувачів вищої освіти у організованих у них заходах та культурних проєктах.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

ЕГ відзначає, що навчання в МДУ ведеться за ОПП із залученням фахівців-практиків (шляхом погодинної оплати їх праці або на безоплатній основі). Кафедра активно залучає спеціалістів до контактної роботи зі здобувачами освіти (аудиторної, позааудиторної, в електронному інформаційно-освітньому середовищі), а саме: Діану Триму, керівницю Департаменту культурно-громадського розвитку Маріупольської міської ради; Ігора Павлюка, директора КУ “Міський палац культури “Український дім”” м. Маріуполь; Вікторія Лісогор, директор КУ ЦМПБ “Маріупольської міської ради”. Для студентів організуються зустрічі з фахівцями галузі культури та потенційними роботодавцями. Наприклад, у січні 2022 р. відбулася зустріч з Діаною Тримою. Нещодавно прочитала лекцію Вікторія Лісогор на тему “Бібліотеки як культурні хаби: руйнування та втрати після повномасштабного вторгнення рф в Україну”. Також лекцію на тему “Сучасний палац культури” для здобувачів вищої освіти ОП “Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади” прочитав Ігор Павлюк. Встановлено, що студенти спеціальності 034 Культурологія активно долучались до реалізації різноманітних культурних проєктів, зокрема проєкту першої в Донецькій області кіношколи. Під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти, був зроблений акцент на тому, що їм дійсно цікаво, що є такі заняття, коли вони можуть вийти за межі аудиторії.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Підвищення кваліфікації відбувається відповідно до “Положення про порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників Маріупольського державного університету”, затвердженого протоколом засідання Вченої ради МДУ 28.10.2021 № 5 введено в дію наказом МДУ від 28.10.2021 наказ № 325 http://mdu.in.ua/СРКРО/polozhennja_pro_pk_dlja_npp_22.10.2021.pdf Викладачі кафедри систематично вдосконалюють набуті компетентності у межах професійної діяльності, міжнародних навичок, дистанційної освіти, іноземної мови, вітчизняної регіоналістики, педагогічної діяльності та в галузі культури. Інформація про кадровий склад та підвищення кваліфікації викладачів розміщена на сайті кафедри (<http://history.mdu.in.ua/index/kk/0-16>). МДУ сприяє розвитку викладацької майстерності викладачів. Так, багато років реалізується університетський проєкт “Школа педагогічної майстерності викладачів МДУ”, який забезпечує підвищення психолого-педагогічної і методичної компетентності НПП, сприяє їх професійному самовдосконаленню та професійному зростанню http://mdu.in.ua/news/urochiste_vruchennja_sertifikativ_slukhacham_shkoli_pedagogichnoji_majsternosti_vikladachiv_mdu/2017-12-08-2212 Викладачі кафедри запрошуються до Школи лекторами та слухачами. Зокрема, Ольга Демідко отримала сертифікат, який засвідчує, що вона пройшла навчання у Школі педагогічної майстерності викладачів МДУ обсягом 40 год. (1,3 кредити ЄКТС) з 05.04.2022 р. по 30.04.2022 р. Викладачі кафедри культурології регулярно обмінюються досвідом щодо вдосконалення викладацької майстерності та освітнього середовища. Наприклад, на Міжнародній конференції “Проблеми сучасного підручника: “Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу в умовах воєнного стану” <https://www.facebook.com/100063675152945/posts/pfbid06сах9oexFLA64DH7i6bRhPhz96FA7FCZkMzFoharvzv368t19>; Всеукраїнській науково-практичній конференції “Сучасні дослідження культури і мистецтва” (Юзеф Нікольченко, Ольга Демідко, Юлія Сабадаш).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Щорічно в МДУ проводиться моніторинг якості наукової та педагогічної діяльності (визначається рейтинг) викладачів. За його підсумками здійснюється гнучка система заохочень (грамоти, ректорські подяки, преміювання, частково відшкодовуються витрати на публікації Scopus та Web of Science тощо) (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_shhorichne_rejtingove_ocinjuvannja.pdf). Під час онлайн-зустрічі НПП підтвердили, що стимулювання НПП на ОНП відбувається і через присвоєння звань найкращий молодий вчений МДУ 2021 року (Демідко О.О.), подяками ректора Маріупольського державного університету (Нікольченко Ю.М. 2020 р., 2021 р.). Під час онлайн-зустрічі НПП підтвердили, що за результати роботи та публікаційну активність викладачі ОНП отримують премії.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильну сторону ОПП забезпечує долучення до викладання її дисциплін високопрофесійних досвідчених викладачів. ЗВО має позитивні практики щодо впровадження програми професійного розвитку викладачів, залучення представників провідних роботодавців міста до участі в організації та реалізації освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Резерви удосконалення пов'язані з подальшою реалізацією творчого потенціалу викладачів у процесі підготовки та публікації навчально-методичних посібників, підручників, монографій, статей за дисциплінами ОПП відповідної галузі знань та спеціальності. Також ЕГ рекомендує розширити штат кафедри викладачами, фахівцями у сфері культури та мистецтва.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Виявлені слабкі сторони ОПП у контексті Критерію 6, на думку членів комісії не є суттєвими, оскільки не мають системного характеру. Крім того, обрана ЗВО траєкторія розвитку забезпечує їх подолання, демонструючи значущі досягнення у забезпеченні високої якості людського потенціалу ОПП.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Сьогодні МДУ переміщений у навчальний корпус КНУБА, який на час акредитаційної експертизи частково у стані ремонту, але основні приміщення, в яких працює адміністрація МДУ, в хорошому стані, умови праці дозволяють виконувати посадові обов'язки. Поки аудиторії не залучені до освітнього процесу, за словами проректора з науково-педагогічної роботи - Марени Т., навчання в МДУ у дистанційному форматі. У корпусі є укриття, в якому під час повітряної тривоги перебувають працівники МДУ. Також у Києві було виділено окремий гуртожиток для працівників та студентів, в якому вже проживає адміністрація та частина студентів. Гуртожиток також був відремонтований і на сьогодні у ньому є всі умови для комфортного проживання. Працівники та студенти безкоштовно користуються гуртожитком. Викладачі кафедри культурології та здобувачі ОПП "Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади" на сьогодні в гуртожитку не проживають. До початку повномасштабного вторгнення РФ на територію України та окупації Маріуполя МДУ розміщувався у 5-ти навчальних корпусах, у користуванні був зручний гуртожиток на 450 місць, великий комфортний спортивний комплекс з волейбольним залом, наукова бібліотека з читальною залом, у якій були розміщені комп'ютери для вільного користування, з фондом 160 тисяч одиниць, серед яких були унікальні примірники, ідальні, буфети, місця для відпочинку студентів, медичний пункт. Загальна площа університету становила 30883,6 кв.м.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Експертна група встановила, що доступ до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів є безоплатним та функціонує, зокрема репозитарій надає змогу ознайомитись з фондом бібліотеки, науковими роботами, авторефератами, матеріалами конференцій, науковими записками та методичними розробками викладачів (<https://repository.mdu.in.ua/>). Програма забезпечена повноцінними друкованими ресурсами наукової бібліотеки, можливістю доступу до електронних джерел. Сайт бібліотеки сьогодні не функціонує, оскільки після окупації Маріуполя сервери бібліотеки залишилися у місті, але Чураєв А. - начальник відділу технічних засобів навчання зазначив під час онлайн-зустрічі, що МДУ веде переговори з адміністрацією платформи, на якому розміщений сайт бібліотеки щодо повернення дистанційного управління сайтом бібліотеки, що незабаром буде реалізовано. Передбачена можливість доступу до необхідних для навчання матеріалів завдяки використанню системи Moodle (<http://moodle.mdu.in.ua/>). Всі компоненти, які реалізуються на освітній програмі "Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади" наповнені в системі, також ведеться електронний журнал, активне використання якого підтвердили як здобувачі, так і викладачі та директора Навчально-методичного центру. Під час фокус-груп ЕГ отримала підтвердження можливості перевіряти роботи на ознаки плагіату за допомогою сервісу Unicheck. Позитивною практикою можна відмітити доступ до безкоштовного сервісу, який здійснює перевірку на плагіат письмових робіт та розміщений на офіційному сайті МДУ (https://mdu.in.ua/index/akademichna_dobrochnest/0-224) (<https://edubirdie.com/perevirka-na-plagiat>). Щодо дистанційного навчання, студенти та викладачі мають доступ до платформ Zoom, Google Meet. Також на базі МДУ функціонує платформа АСУ "Деканат", яким користуються працівники деканатів. Під час фокус-групи працівниками МДУ було продемонстровано функціональність системи АСУ "Деканат", у якій доступні особові картки здобувачів та інші нормативні документи. Зіміна Марія - директорка Навчально-методичного центру розповіла, що в перспективі в цю систему введуть електронний журнал.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

У процесі огляду матеріально-технічної бази та перегляду наданих відео-матеріалів навчальних корпусів в Маріуполі ЕГ пересвідчилися, що у корпусі, де навчались студенти за ОПП, в умовах адаптивного карантину на вході були антисептичні засоби, вимірювалась температура та були розміщені оголошення про дотримання карантинних вимог. Корпус був обладнаний протипожежною безпекою, планами евакуації, протипожежними кранами. Було репрезентовано кафе та їдальню. Сьогодні МДУ переміщено в один з навчальних корпусів КНУБА. Під час огляду матеріально-технічної бази МДУ адміністрація зазначила, що у корпусі є укриття, воно в хорошому стані і працівники перебувають там під час оголошення повітряної тривоги. Здобувачі та викладачі ОПП працюють в форматі онлайн. Під час фокус-групи здобувачі та адміністрація зазначили, що розроблено чат-бот для консультування здобувачів із різних питань (https://t.me/MDU_Moodle_Bot?fbclid=IwAR26oL-ivuL4qYovDcGMo6miolk6vjEtpz3U8SgOZWfglu9t3OMQCWPX5sE). За результатами співбесіди із допоміжними підрозділами ЕГ відмітила, що на базі університету є можливість отримати психологічну підтримку (<https://mdu.in.ua/index/psikholog/o-214>). Білоусова Заріна - практичний психолог підтвердила, що працює зі здобувачами та працівниками МДУ. За результатами анкетування студентів щодо якості вищої освіти в МДУ у 2020-2021 н. р. (https://mdu.in.ua/Dokumenty/jakist-osvity/monitoring/rezultati_opituvannja_jakist_osviti_mdu_2020-2021.pdf) 81 % студентів задоволені навчанням в МДУ, 73 % оцінюють на високому рівні якість освіти, 95% задоволені рівнем викладання, 68% відсотків здобувачів зазначили наявність достатньої кількості інформації про можливості академічної мобільності, 80% задоволені роботою сайту МДУ та підтвердили актуальність висвітленої інформації, 90% здобувачів підтвердили постійну та активну комунікацію під час дистанційного навчання з викладачами.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Освітню підтримку здобувачі отримують відповідно до ОПП та РНП, мають можливість внести свої пропозиції, тобто відбувається зворотній зв'язок, що підтвердили як викладачі, адміністрація так і здобувачі. Здобувачі можуть отримати консультативну підтримку щодо організації навчального процесу, запису на вибіркові дисципліни тощо, в деканаті факультету, на кафедрі, у практичного психолога. Студенти запевнили ЕГ, що підтримка постійна, завжди можна звернутись до кафебри, деканату, конкретного відділу і адміністрація чи викладачі допоможуть і нададуть консультацію. Під час фокус-групи студенти зазначили, що викладачі завжди відкриті до комунікації, зазвичай це здійснюється через месенджери, випадків ігнорування чи ненадання консультації на цій ОПП не було. Інформаційна підтримка активно здійснюється у соціальних мережах через чат-боти, Facebook, Telegram, Instagram. На офіційному сайті ЗВО та сторінці кафедри також висвітлена інформація, але у меншій кількості, ніж, до прикладу, на сторінці кафедри у Facebook (<https://www.facebook.com/kulturologiyaMDU>) та Instagram (https://www.instagram.com/kafedra_kulturology_/). Більшість студентів та випускників даної ОПП надають перевагу соціальним мережам, на відміну від сайту. Механізм соціальної підтримки реалізується через призначення стипендій, соціальної допомоги (Правила призначення академічних та соціальних стипендій в МДУ: https://mdu.in.ua/Ucheb/normativnyue/pravila_priznachennja_akademichnikh_ta_socialnikh_.pdf). Загалом, у студентів не було жодних нарікань щодо недостатнього рівня різних видів підтримки від ЗВО.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

ЕГ за результатами огляду матеріально-технічної бази у Маріуполі встановила, що у кожному корпусі був пандус. Також в МДУ затверджено Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення в МДУ (https://mdu.in.ua/Dokumenty/osobliv_i_potreb/nakaz_183-porjadok.pdf). В МДУ до повномасштабної війни здійснювалась конструкція навчальних корпусів, студентського гуртожитку, прилеглих територій для доступності маломобільних груп населення, було отримано експертні звіти щодо реконструкції безбар'єрного доступу в університеті (https://mdu.in.ua/index/osobliv_i_potrebi/o-296). Позитивною практикою ЕГ відзначила, що офіційний сайт МДУ має функцію, яка дозволяє користуватись сайтом людям з вадами зору. На ОПП "Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади" здобувачів з особливими освітніми потребами не було.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО діє “Етичний кодекс” (https://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/etichnij_kodeks.pdf) в якому прописано систему запобігання, виявлення, врегулювання конфліктних ситуацій та загальні процедури врегулювання. Окрім цього в МДУ діє Комісія з питань дотримання Етичного кодексу, Відділ з питань запобігання та виявлення корупції в МДУ (https://mdu.in.ua/index/antikorupcijnj_zakhodi/0-173). Також розроблено Процедуру вирішення конфліктних ситуацій на факультетах, що є додатком до “Положення про факультет МДУ” (https://mdu.in.ua/Dokumenty/pidrozdily/polozhennja_pro_fakultet.pdf). Під час співбесіди здобувачі ОПП підтвердили, що знають про можливості врегулювання схожих ситуацій. Щодо конфліктних ситуацій за ОПП, то під час зустрічей ЕГ із студентами, представниками студентського самоврядування, академічним персоналом було зазначено, що подібних ситуацій не було, проте, якщо такі ситуації виявляються у ЗВО, вони вирішуються негайно.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

ЕГ відзначила позитивні практики у функціонуванні сайту та зручності у користування для всіх учасників освітнього процесу, наявність налагодженої комунікації у ЗВО, що дозволяє оперативного отримувати інформацію. Також під час дистанційного навчання усі учасники мають доступ до потрібних платформ. Зворотній зв'язок між здобувачами та науково-педагогічними працівниками відбувається на високому рівні, що сприяє постійній підтримці комунікації, надання консультацій за потреби та вирішення конфліктних ситуацій.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Відсутність доступу до сайту бібліотеки дещо ускладнює в цілому навчальний процес, але адміністрація активно працює над відновленням доступу.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ЕГ встановлено, що ЗВО забезпечує відповідними матеріально-технічними ресурсами, освітньою, консультативною, інформаційною підтримкою здобувачів та викладачів. Відзначена позитивна роботи сайту та платформ для онлайн навчання. Однак, на сьогодні відсутність сайту бібліотеки, звісно, через об'єктивні причини, перешкоджає повноцінній реалізації ОПП.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

У ЗВО питання процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП доволі детально та покроково зафіксовано в межах “Положення про систему внутрішнього забезпечення якості в МДУ” (https://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_pro_sistemu_vnutrishnogo_zabezpech.pdf) та у “Положенні про розробку, моніторинг, перегляд, удосконалення та закриття освітніх програм в Маріупольському державному університеті” (https://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/pro_rozrobku-monitoring-peregljad-udoskonalennja_t.pdf). Ролі в даному процесі відведено представникам адміністрації, викладачам, здобувачам. Освітньо-професійна програма розробляється робочою групою з залученням у цей процес здобувачів освіти, науковці відповідного профілю, роботодавці та інші стейкхолдери. Експертна група встановила, що всі вищезгадані особи долучались до розробки даної ОПП, але не в повному обсязі. Під час розробки ОПП ЕГ не зафіксувала конкретних пропозицій від залучених осіб, але на фокус-групах здобувачі, роботодавці та науковці з інших ЗВО підтвердили свою участь в обговоренні. ЕГ встановила, що під час редакції ОПП у 2022 році стейкхолдери долучались до перегляду та вносили пропозиції до освітньої програми. До прикладу, Поліна Герчанівська підтвердила на фокус-групі, що 14 квітня 2022 брала участь в засіданні кафедри культурології (від 14.04.2022 №11) на якому проінформувала про зміни у Стандарті, роз'яснила суть і наслідки змін, запропонувала уточнити деякі освітні компоненти ОПП з метою посилення кореляції ОПП із оновленим державним стандартом вищої освіти за спеціальністю 034 “Культурологія” другого (магістерського) рівня та внесла пропозицію щодо введення нового освітнього компонента “Етнокультурні регіони України”, який відповідає заявленим цілям ОП. Гарант підтвердила, що перегляд ОП “Культурологія, культурне розмаїття та

розвиток громади” відбувається щорічно, що підтверджують навчальні плани. На офіційному веб сайті МДУ розміщено дві редакції цієї ОПП відповідно 2021 та 2022 років (https://mdu.in.ua/index/opp_magistr/o-299).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ЕГ засвідчила факт залучення здобувачів та органів студентського самоврядування до процесу перегляду ОПП. Формою врахування пропозицій є анкета опитування студентів, яку формує та опрацьовує Навчально-методичний центр. Начальниця центру - Зіміна М. зазначила, що опитування проводяться відповідно до “Положення про розробку, моніторинг, перегляд, удосконалення та закриття освітніх програм в МДУ” (https://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/pro_rozrobku-monitoring-peregljad-udoskonalennja_t.pdf). Результати розміщуються на офіційному сайті МДУ на сторінці “Моніторинг освітніх програм” (https://mdu.in.ua/index/monitoring_op/o-302) на якій можна ознайомитись із результатами опитувань щодо якості освіти та конкретних освітніх програм. Також можна ознайомитись із Моніторингом забезпечення якості вищої освіти (https://mdu.in.ua/Dokumenty/jakist-osvity/monitoring_zabezpechennja_jakosti_osviti.pdf) та Розвитком системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в МДУ (https://mdu.in.ua/Dokumenty/jakist-osvity/prezentacija-rozvitok_svjzja.pdf). ЕГ встановила, що студентське самоврядування не долучалося до розробки та внесення пропозиції до ОПП “Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади”. Голова студентського самоврядування - Дар'я Дзигар під час фокус-групи зазначила, що кожні півроку проводяться опитування на кожній освітній програмі, які складає та опрацьовує кафедра і відповідно до проблем чи зауважень вносяться певні зміни. Також наявність опитувань підтвердила - Катерина Лютікова, студентка бакалаврату спеціальності “Культурологія”, лаборантка кафедри культурології та представниця студії культурологічного перформансу “М-студія”, яка на кафедрі залучена до складань та поширень опитувань, в тому числі серед здобувачів ОПП “Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади”. Здобувачі зазначили, що зауважень до ОПП немає, відбувається постійна комунікація з викладачами кафедри та гарантом і при виникненні зауважень чи пропозицій, вони обов'язково будуть враховані.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

На зустрічах з роботодавцями ЕГ підтвердила дані з ВСО щодо долучення їх до громадського обговорення, наприклад 14 грудня викладачі та студенти кафедри культурології були присутні на відкритті Digital-простору “Атмосфера” - першого коворкінгу в Кальміуському районі (<https://www.instagram.com/p/CXeP2W6qupl/>) який був організований спільно з директором КУ “Міський Палац культури “Український дім” - Ігорем Павлюком. На фокус-групі директор підтвердив, що студенти цієї ОПП проходили виробничу практику на базі згаданої організації та були залучені до організації молодіжного простору “Атмосфера”. Лісогор Вікторія - директорка КУ “ЦМПБ Маріупольської міської ради” під час спілкування з ЕГ теж підтвердила, що до повномасштабного вторгнення студенти ОП активно долучається до роботи організації, планували реалізувати спільні проекти та як результат обговорити нові можливості для ОПП “Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади”. Під час фокус-групи роботодавці рекомендували додати дисципліну, яка допоможе студентам цієї спеціальності освоїти піар-технології та удосконалить цю ОПП. На час акредитаційної експертизи не було зафіксована конкретних пропозицій та зауважень від роботодавців щодо покращення ОПП. ЕГ рекомендує під час майбутніх моніторингів ОПП активніше залучати роботодавців.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

В МДУ відповідно до положення “Положення про навчальну лабораторію з організації практик та працевлаштування випускників” (<https://mdu.in.ua/index/voprv/o-114>) здійснюється моніторинг кар'єрного шляху випускників. Також діє Асоціація випускників МДУ (https://mdu.in.ua/index/asociacija_vipusknikiv/o-307) метою якої є налагодження зв'язків між випускниками, студентами та адміністрацію університету для подальшої взаємної допомоги. На офіційному вебсайті розміщена інформація щодо працевлаштування випускників МДУ (<https://mdu.in.ua/index/pracevlashtuvannja/o-115>). Під час фокус-групи керівниця лабораторії - Гуржий Марія розповіла, що перебуваючи в Маріуполі, відбувались зустрічі із Маріупольським міським центром зайнятості, Маріупольською міською радою, Департаментом культури. Також лабораторія активно працює над налагодженням нових зв'язків у Києві. На освітній програмі “Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади” перший випуск відбудеться у грудні 2022 року.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Відповідно до звітів громадського обговорення освітньо-професійної програми "Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади", які розміщені на офіційному веб-сайті МДУ (https://mdu.in.ua/index/opp_magistr/o-299) пропозицій та зауважень від усіх учасників освітнього процесу та стейкхолдерів не надходило. Під час фокус-груп гарант, здобувачі, студентське самоврядування та роботодавці зазначили, що відбувається постійна комунікація і за умови виявлення недоліків, кафедра та гарант обов'язково відреагують на це та внесуть зміни. ЕГ рекомендує під час наступних моніторингів активніше залучати учасників освітнього процесу до обговорення та фіксувати це у відповідних нормативних документах.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОПП "Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади" у МДУ проходить акредитацію вперше.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

ЕГ переконалася, що всі учасники освітньої спільноти тим чи іншим чином залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості на ОПП. Відповідно до Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в МДУ (https://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_pro_sistemu_vnutrishnogo_zabezpech.pdf) найбільшу роль у даному процесі мають представники адміністрації, НПП та здобувачі. Моніторинг освітніх програм в МДУ проводиться на таких рівнях: Кафедра – Науково-методична комісія факультету – Навчальний відділ – Науково-методична рада МДУ; Здобувач вищої освіти – академічна група – курс – спеціальність – факультет; Навчальна дисципліна – цикл підготовки – навчальний план. Відповідно до Положення моніторинг якості ОПП здійснюється, як правило, групою забезпечення під керівництвом гаранта відповідної ОПП. До моніторингу можуть долучатися такі стейкхолдери: НПП, професіонали-практики, здобувачі вищої освіти, випускники. Група забезпечення при проведенні моніторингу має інформувати опитуваних про мету моніторингу та спосіб його здійснення для забезпечення достовірності та повноти наданих відповідей. За результатами моніторингу групою забезпечення складається аналітичний звіт, який подається до навчальної лабораторії із забезпечення якості освіти і заслуховується на засіданні Науково-методичної ради МДУ. Матеріали аналітичного звіту включають інформацію та пропозиції з удосконалення ОПП. Зміни до ОПП за результатами моніторингу оформляються згідно з додатком 3. Результати проведеного моніторингу заслуховуються на засіданнях науково-методичних комісій факультетів, Науково-методичної ради Університету, студентського самоврядування. Відповідно до зафіксованого в офіційних документах ЗВО та засвідченого в межах комунікації ЕГ, можна стверджувати про наявність сформованої наскрізної культури якості у ЗВО, що спрямована на постійне покращення освітніх процесів в МДУ, в цілому, та на ОПП "Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади", конкретно. У зв'язку з тим, що ОПП реалізується з 2021 року, відсутня ґрунтовна база, яка дозволяє проводити повноцінні моніторинги, які передбачає культура якості в МДУ. ЕГ рекомендує в майбутньому активніше залучати всіх учасників освітнього процесу до моніторингу.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Позитивною практикою варто відзначити комунікацію та активну співпрацю здобувачів, викладачів та роботодавців, яка позитивно впливає на реалізацію ОПП "Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади" і надає можливості швидко реагувати на нові виклики. ЕГ відзначила сильною стороною в межах Критерію 8 наявність прозорих, покровових, зафіксованих у відповідних Положеннях ЗВО, процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, яких чітко дотримуються під час реалізації ОПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

ЕГ рекомендує залучати до процедур внутрішнього забезпечення якості освіти роботодавців-практиків, не залучених до академічних спільнот для комплексного та повноцінного аналізу ОПП відповідно до вимог та тенденцій сучасного ринку праці. Також позитивною практикою стане залучення цих роботодавців до розробки нових дисциплін практичного спрямування. Відповідно до побажань роботодавців даної ОПП експертна група рекомендує переглянути можливість введення нових дисциплін із спрямуванням на піар-технології. Також ЕГ рекомендує активніше залучати студентське самоврядування та інших учасників освітнього процесу до перегляду та моніторингу ОПП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ЕГ встановлено, що ЗВО послідовно дотримується визначених процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду за даною ОПП. ЕГ засвідчено, що здобувачі вищої освіти залучені до процесу перегляду ОПП та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Водночас було рекомендовано активніше залучати роботодавців, студентське самоврядування та інших партнерів до внутрішніх процедур забезпечення якості освіти. Спираючись на проведений аналіз, ЕГ визначила рівень відповідності Критерію 8 на рівень "В", оскільки ОПП "Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади" та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 8. Виявлені недоліки, а саме, незалученість студентського самоврядування та роботодавців-практиків до обговорення ОПП і внесення пропозицій, не є суттєвими: їхнє усунення можливе у найближчі терміни.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У Маріупольському державному університеті визначено чіткі та зрозумілі правила й процедури, що регулюють обов'язки та права всіх учасників освітнього процесу. Вони зафіксовані у наступних документах: "Статут МДУ" (https://mdu.in.ua/Dokumenty/ustanovchi/2022/statut_mariupolskogo_derzhavnogo_universitetu.pdf), "Правила внутрішнього розпорядку" (https://mdu.in.ua/Dokumenty/ustanovchi/pravila_vnutrishnogo_rozporjadku_mdu.pdf), "Етичний кодекс" (https://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/etichnij_kodeks.pdf), "Положення про організацію освітнього процесу" (https://mdu.in.ua/Dokumenty/polozhennia/polozhennja_pro_organizaciju_osvitnogo_procusu.pdf), "Кодекс академічної доброчесності" (https://mdu.in.ua/Dokumenty/dobrochesnist/kodeks_akadem_dobrochesnosti_mdu.pdf) та "Положення про академічну доброчесність в МДУ" (https://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_akademichnu_dobrochesnist_2021.pdf). Всі документи є доступними для всіх учасників освітнього процесу та розміщені на сайті ЗВО у розділах "Установчі документи" (https://mdu.in.ua/index/ustanovchi_dokumenty/0-153), "Академічна доброчесність" (https://mdu.in.ua/index/akademichna_dobrochesnist/0-224), "Нормативне забезпечення освітнього процесу в МДУ" (https://mdu.in.ua/index/normativni_dokumenty/0-53). Їх змістове наповнення активно оновлюється відповідно до внутрішньої політики якості освіти ЗВО та на час акредитаційної експертизи усі документи були актуальні. Зміст політик МДУ, які зафіксовані у відповідних документах, здобувачам роз'яснюють на перших заняттях викладачі дисциплін (особливо у галузі академічної доброчесності).

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Відповідно до вимог ЗВО оприлюднює проект ОПП на офіційному сайті на сторінці з проектами освітніх програм (https://mdu.in.ua/publ/proekti_osvitniikh_program/2) для отримання зауважень та пропозицій зацікавлених сторін. На сторінці під назвою "Каталог освітньо-професійних програм (для другого (магістерського) рівня)" опубліковано два звіти про громадське обговорення проекту освітньо-професійної програми "Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади" відповідно від 04.06.2021 року (https://mdu.in.ua/Ucheb/OPP/mag-2021-2022/zvit/zvit_2021_kulturologija_magistr.pdf) та від 03.06.2022 (https://mdu.in.ua/Ucheb/OPP/mag-2022-2023/zvit/zvit_gromadske_obgovorennya_kulturologija_magistr_.pdf) в яких зазначено, що пропозиції та зауваження не надходили. На час акредитаційної експертизи на вебсайті МДУ, у розділі каталогу освітніх програм є активна анкета для отримання відгуків здобувачів/стейкхолдерів, інших учасників, які залучені до ОПП (https://forms.office.com/pages/responsepage.aspx?id=sUUhV-ZeoUO_0Cb3vsoeLy3NM5YoaWdIkDsaGOr746ZUQkFIQ1FM0EQ5UFREUTE4R1YyQVpMVEJTQi4u).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ЗВО своєчасно оприлюднює інформацію на офіційному веб-сайті актуальну та достовірну інформацію. На сторінці кафедри культурології МДУ (<https://history.mdu.in.ua/index/kk/0-16>), на якій реалізується ОПП, розміщено Профіль

освітньої програми (<https://history.mdu.in.ua/index/opp/o-34>), в якому йдеться про мету програми, її особливості, покликання на документ освітньої програми, можливості працевлаштування та продовження навчання, інформація про стиль та методику викладання та можливості академічної мобільності. У профілі відсутня інформація щодо обов'язкових компонентів ОПП завдяки яким реалізуються програмні компетентності та результати навчання.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

ЕГ відзначила як позитивну практику наявність чітко визначених правил та процедур, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу та закріплені в межах окремих документів ЗВО. ЕГ підтверджено доступність всіх документів (розміщення на офіційному сайті) й розуміння та дотримання їхніх положень (відповідно до результатів зустрічей, особливо із здобувачами вищої освіти). ЕГ засвідчено наявність у вільному доступі стислої та актуальної інформації про ОПП "Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади", що є позитивною практикою, бо дозволяє здобувачеві краще розуміти специфіку даної ОПП. На офіційному веб-сайті розміщена активна анкета для стейкхолдерів щодо зауважень та рекомендації для ОПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

ЕГ рекомендує додати до опису ОПП перелік обов'язкових компонентів на офіційному веб-сайті кафедри культурології в МДУ задля кращого розуміння особливостей ОПП як для абітурієнтів, здобувачів, так і для стейкхолдерів.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

У межах проведеної експертизи ЕГ зафіксовано, що у ЗВО встановлені детальні, покрокові, чіткі й зрозумілі правила та процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Основними регуляторними документами в межах критерію є: "Статут МДУ", "Положення про організацію освітнього процесу в МДУ". Всі документи знаходяться у вільному доступі та послідовно дотримуються під час реалізації ОПП. ЕГ підтверджено факт того, що ЗВО не пізніше, ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї, оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проєкт з метою одержання зауважень та пропозицій стейкхолдерів. Проте були визначені можливі рішення для її подальшого розвитку: рекомендовано оновити на офіційному сайті ЗВО, а саме внести перелік обов'язкових компонентів ОПП.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Власевич Тетяна Вікторівна

Члени експертної групи

Столярчук Наталія Миколаївна

Німець Ольга Павлівна